

УДК 351:378

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-9-151-160>

П'ятничук Ірина, кандидат економічних наук, доцент, декан факультету управління Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Pyatnychuk Iryna, PhD in Economics, Associate professor, Dean of the faculty of management, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

✉ iryna.piatnychuk@pnu.edu.uaORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2876-6422>

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

INFORMATION MECHANISM OF PUBLIC MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION

Анотація. Метою статті є дослідження інформаційного механізму публічного управління вищою освітою, визначення його основних складових, проблем та перспектив розвитку. У статті досліджено сучасний стан використання Інтернету населенням, оскільки він є важливим показником інформаційного механізму публічного управління вищою освітою. Встановлено, що ефективне управління з використанням цифрових технологій має знижений рівень доступу та частоту користування Інтернетом серед населення.

Досліджено теоретичну сутність інформаційного механізму публічного управління вищою освітою. Виокремлено основні складові інформаційного механізму публічного управління вищою освітою, а саме: інформаційні системи та бази даних, аналітичні платформи, комунікаційні канали, електронні сервіси, технологічну інфраструктуру, нормативно-правову базу, освітні та навчальні ресурси, сервіси для покращення привернення уваги та комунікації.

За результатами дослідження сформовано рекомендації та стратегії підвищення ефективності публічного управління вищою освітою з урахуванням актуальних потреб стейкхолдерів та тенденцій у цій сфері. Серед них: розширення доступу до освіти, розробка мобільних додатків, впровадження персоналізованих послуг, забезпечення безпеки даних, розвиток інтерактивного зворотного зв'язку, стандартизація та спрощення процедур, а також стимулювання інновацій. Застосування представлених рекомендацій має багато переваг, які сприяють підвищенню ефективності публічного управління вищою освітою. У процесі аналізу ефективності публічного управління вищою освітою було виділено кілька ключових аспектів. З метою подальшого вдосконалення системи надання освітніх послуг рекомендовано реалізувати комплексний підхід.

Ключові слова: інформаційний механізм, публічне управління, публічне управління вищою освітою, механізми публічного управління, механізми публічного управління вищою освітою.

Abstract. The purpose of the article is to study the information mechanism of public management of higher education, to identify its key components, problems and prospects for development. The article examines the current state of Internet use by the population, after which it is an important indicator of the information mechanism of public management of higher education. It has been established that effective management with the use of digital technologies has a reduced level of access and frequency of Internet use among the population.

The theoretical essence of the information mechanism of public management of higher education has been studied. The main components of the information mechanism of public management of higher education are highlighted, as well as: information systems and databases, analytical platforms, communication channels, electronic services, technological infrastructure, regulatory and legal framework, educational and training resources, services for improving attention and communication.

Based on the results of the research, we will present recommendations and strategies for improving the effectiveness of public management of higher education, taking into account the current needs of stakeholders and trends in this area. These include: increasing access to education, developing mobile applications, implementing personalized services, ensuring data security, developing interactive feedback, standardizing and simplifying procedures, and stimulating innovation. The application of the presented recommendations has many advantages that contribute to the improvement of the efficiency of public management of higher education. In the process of analyzing the effectiveness of public management of higher education, several key aspects were identified. In order to further improve the system of providing educational services, it is recommended to implement an integrated approach.

Keywords: information mechanism, public management, public management of higher education, mechanisms of public management, mechanisms of public management of higher education.

Постановка проблеми. В сучасних умовах інформаційного суспільства ефективно управління вищою освітою неможливе без застосування передових інформаційних технологій та систем. Глобалізація, інтернаціоналізація освітнього середовища, швидкий розвиток технологій та зростаюча конкуренція, формують нові вимоги до системи вищої освіти у частині її адаптивності та інноваційності. Відмітимо, що інформаційний механізм публічного управління сприяє інтеграції цих нових вимог у функціонування закладів вищої освіти, сприяючи ефективній комунікації між різними учасниками освітньої діяльності, від здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників до державних органів і роботодавців.

Актуальність дослідження інформаційного механізму публічного управління вищою освітою зумовлена потребою в удосконаленні управлінських процесів та підвищенні якості освітніх послуг. Застосування сучасних інформаційних систем дає змогу не тільки оптимізувати внутрішні процеси закладів вищої освіти, а й забезпечити їх відкритість та підзвітність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність теми дослідження визначається увагою авторів до вивчення проблематики, зокрема, Л. Грень [1], С. Домбровська [2], Ю. Древалі [3], Г. Кириченко [4], В. Федорчак [5], С. Чернов, В. Воронкова, В. Банах [6], І. Якайтис [7] та ін. Вивчення спеціальної літератури дало змогу встановити, що попри значний внесок авторів в окреслену проблематику, подальшого дослідження потребує визначення інформаційного механізму публічного управління вищою освітою та його складових в сучасних умовах, що становить предмет даного дослідження.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є вивчення інформаційного механізму публічного управління вищою освітою, виявлення його ключових компонентів, проблем та перспектив розвитку. У процесі дослідження будуть розглянуті сучасні інформаційні технології, що застосовуються у сфері вищої освіти.

Завданнями статті є:

- визначити поняття та складові інформаційного механізму публічного управління вищою освітою;
- дослідити сучасні інформаційні технології та системи, що використовуються у вищій освіті;
- розробити практичні рекомендації та стратегії для покращення ефективності публічного управління вищою освітою з урахуванням сучасних потреб стейкхолдерів та тенденцій у цій сфері.

Викладення основного матеріалу. Перш ніж здійснити дослідження сучасного стану імплементації інформаційного механізму публічного управління

вищою освітою, вважаємо за доцільне вивчити аналітичні дані щодо застосування інформаційних технологій в Україні.

Так, згідно з результатами досліджень, в Україні значне число населення активно використовує інтернет. Для прикладу, 80% українців користуються інтернетом щодня, що вказує на те, що наявний є високий рівень інтеграції інформаційних технологій у повсякденне життя людей. Про це свідчить аналітичний звіт «Думки і погляди населення України щодо державних електронних послуг у 2023 році» (табл. 1). Дослідження здійснено Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) у 2023 р. на замовлення Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні, у межах «Проєкту підтримки Дія», що реалізовується за фінансової підтримки Швеції у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України [8].

Таблиця 1

Інформація про частоту використання інтернету в Україні

Частота використання	Вересень 2021 р.	Вересень 2022 р.	Вересень 2023 р.	Відхилення, %	
				2023 р. від 2021 р.	2023 р. від 2022 р.
Дуже часто: 3 і більше годин на день	69,7	71,8	79,9	10,2	8,1
2-3 години на тиждень	10,4	9,2	6,8	-3,6	-2,4
2-3 години на місяць	2,7	1,6	1,2	-1,5	-0,4
Дуже зрідка: менше години на місяць	2,6	2,5	3	0,4	0,5
Взагалі не користуюся	13,5	14,3	8,8	-4,7	-5,5
Важко сказати	1,2	0,7	0,3	-0,9	-0,4

Джерело: складено на основі [8].

Встановлено, що впродовж останнього року з 72% до 80% зростає питома вага користувачів інтернету, котрі використовують його щодня 3 години і більше. З урахуванням даних 2021 р. (69,7%) за останні два роки спостерігається збільшення на понад 10% (рис. 1). Крім цього, 11% використовують інтернет нерегулярно, а саме: 2-3 години на тиждень і рідше (у 2022 р. ця підгрупа користувачів складала 13%).

Рис. 1. Частота використання інтернету в Україні

Джерело: складено на основі [8].

Виявлено, що не використовують інтернет взагалі 9% респондентів (у 2022 р. – 14%, а в 2021 р. – 13,5%). Таким чином, встановлено, що впродовж досліджуваного періоду (2021–2023 рр.) спостерігається збільшення майже на 5% населення, яке почало використовувати інтернет і на 10% збільшилось число тих, хто щоденно використовує інтернет по більше ніж 3 години.

Відмітимо, що це є важливим показником для аналізу в межах інформаційного механізму публічного управління вищою освітою, оскільки ефективно управління із застосуванням цифрових технологій має враховувати рівень доступу й частоту використання інтернету серед населення.

Інформація про частоту користування інтернетом може допомогти в розробці політик та впровадженні електронних послуг у сфері освіти. Зокрема, можна визначити, які платформи та ресурси найкраще використовувати для комунікації з абітурієнтами, студентами та викладачами, а також для забезпечення доступу до освітніх матеріалів та адміністративних послуг онлайн.

На основі отриманих результатів можна оцінити рівень застосування інформаційних технологій в нашій країні, а також можемо говорити про вплив на якість освітніх послуг. Ця інформація буде важливою для подальшого вдосконалення інформаційного механізму публічного управління вищою освітою.

У результаті вивчення спеціальних джерел відзначаємо, що у власній науковій публікації В. Федорчак визначив, що інформаційний механізм слід розглядати як «концептуальну модель інформаційно-аналітичної системи державного управління». Варто відмітити, що вказаний механізм також розглядається як сукупність комунікаційних й інформаційних компонентів, що передбачають обробку документації. З урахуванням наведеного, вказаний механізм в основі має засоби геоінформаційної підсистеми й дає змогу імплементувати в державних та місцевих органах влади інформаційні процеси, котрі сприяють прийняттю управлінських рішень за допомогою збору, обробки, зберігання, передачі й захисту інформації [5].

Відмітимо, що провідною тенденцією в сучасному розвитку сфери вищої освіти є інформатизація. Імплементация таких тенденцій сприяє тому, щоб вища освіта стала гнучкішою, ефективнішою, сучаснішою, й відповідатиме світовим стандартам якості освіти.

Актуалізація проблемних питань у частині інформатизації процесу управління ЗВО зумовлена необхідністю створення, впровадження та розвитку цифрового освітнього середовища через застосування передових інформаційних систем, платформ і технологій. При цьому, важливим аспектом є здійснення підготовки фахівців до роботи за умов інформаційного суспільства, підвищення якості та ефективності освітньої діяльності [1, с. 133].

Таким чином вивчення літератури дало змогу встановити, що під інформаційним механізмом публічного управління вищою освітою слід розуміти сукупність засобів і методів, за допомогою яких здійснюється збір, обробка, зберігання, передача та використання інформації, що забезпечує ефективне прийняття рішень та управління закладами вищої освіти. Такий механізм націлений на підвищення прозорості, підзвітності та якості вищої освіти за допомогою застосування сучасних інформаційних технологій та інструментів, які підтримують комунікацію між державними органами, ЗВО, здобувачами вищої освіти та іншими зацікавленими сторонами.

Встановлено, що основними компонентами інформаційного механізму публічного управління вищою освітою мають бути:

1. Інформаційні системи та бази даних, які передбачають:
 - системи, які дають змогу реєструвати (вести облік) здобувачів вищої освіти (у тому числі, накопичувати інформацію про їхню успішність, вивчені ними освітні компоненти, освоєні компетенції та результати навчання, присвоєні кваліфікації тощо), викладачів (у тому числі, накопичувати інформацію про наукові ступені, вчені звання, підвищення кваліфікації, фіксацію відповідності науково-педагогічних працівників ліцензійним вимогам, результати наукової, освітньо-методичної, міжнародної, проектної діяльності тощо), освітніх програм (інформацію про зміст і структуру освітніх програм, терміни акредитації тощо), наукових досліджень та ін.;
 - системи управління освітнім процесом (або іншими словами LMS – Learning Management Systems, тобто платформи, які дають змогу забезпечити дистанційний формат освітнього процесу, і можуть бути, як відкритими системи управління навчанням, для прикладу Moodle, так і розроблені платформи ІТ-фахівцями під конкретний ЗВО).
2. Аналітичні платформи, котрі включають: системи моніторингу якості освіти (платформа моніторингу акредитації освітніх програм ЗВО від НАЗЯВО тощо) та інструменти для збору, аналізу та візуалізації даних про ефективність ЗВО, тобто програмне забезпечення, яке також може бути розроблене ЗВО і використовується тільки в цих закладах, або поєднання різних за функціональним призначенням набором платформ, залежно від сфери досліджуваного питання. Наприклад, задля налагодження роботи у частині електронного документообігу та електронних звернень стейкхолдерів освітнього процесу можуть застосовуватись інструменти Google (Google Документи, Форми, Таблиці, Сайти тощо). З метою оцінки відвідуваності офіційних сайтів університетів, для проведення успішної оптимізації пошукових систем (SEO) і підвищення видимості вебсайту ЗВО, що важливо під час реалізації інформаційного механізму публічного управління вищою освітою, може застосовуватись інструментарій платформ, зокрема [9; 10]: для дослідження ключових слів запитів у пошукових системах (Google Keyword Planner, SEMrush, Ahrefs); для аналізу сайту та конкурентів (Google Analytics, Google Search Console, SEMrush Site Audit); для внутрішньої оптимізації та контенту (Yoast SEO, Screaming Frog SEO Spider); для відстеження рейтингу та зворотних посилань (Rank Math, Moz Link Explorer, Ahrefs Backlink Checker).
3. Комунікаційні канали, котрі передбачають:
 - платформи для взаємодії між студентами, викладачами, адміністрацією та зовнішніми стейкхолдерами (це можуть бути як авторські системи чи чат-боти ЗВО, так і месенджери різних соціальних мереж Facebook, Telegram, Instagram тощо);
 - офіційні вебсайти та портали для публікації нормативно-правових актів, звітів та іншої важливої інформації.
4. Електронні сервіси, до яких можемо віднести онлайн реєстрацію та управління студентськими записами, а також портали для подачі заявок на гранти, стипендії та інші види фінансової підтримки.

5. Технологічна інфраструктура, до якої відносять: сервери, мережеве обладнання та програмне забезпечення для забезпечення безперебійної роботи інформаційних систем, а також використання кібербезпеки для захисту даних.
6. Нормативно-правова база, до якої відносять: законодавчі та нормативні акти, що регулюють використання інформаційних технологій у сфері вищої освіти, а також політики та процедури для захисту персональних даних та забезпечення інформаційної безпеки.
7. Освітні та навчальні ресурси, які включають: електронні бібліотеки, бази даних наукових публікацій та інших навчальних матеріалів, а також платформи для дистанційного навчання та онлайн-курсів (це можуть бути авторські платформи ЗВО або загальнодоступні сервіси, для прикладу Prometheus, Дія.Освіта, ВУМ тощо).

Крім цього, все більше популярним і ефективним способом привертання уваги аудиторії та комунікації з нею є візуалізації (створення відео, інфографік тощо). Існує багато цифрових інструментів, які допомагають в створенні, редагуванні, розповсюдженні та аналізі відеоконтенту, серед яких найбільш популярними є [9]:

1. Для створення та редагування відео призначені: Adobe Premiere Pro, Final Cut Pro X, iMovie, Filmora (Wondershare).
2. Для анімації та відеографіки призначені: Powtoon, Vyond (раніше GoAnimate), Canva.
3. Для розповсюдження та просування відео: YouTube, Vimeo, Wistia.
4. Для аналітики та взаємодії з глядачами: YouTube Analytics, Google Analytics, Wistia Analytics, Interactive Video Platforms (наприклад, NapYak).

Варто відмітити, що вибір вищенаведених інструментів залежить від конкретної мети, ресурсів та рівня фаховості у цій сфері.

Наступним ключовим аспектом, який забезпечує ефективну реалізацію інформаційного механізму є аналітика. Цифрові інструменти допомагають збирати, аналізувати та визначати результати кампаній ЗВО. До найпопулярніших інструментів для аналітики слід віднести такі, як:

1. Вебаналітика, яка реалізовується за допомогою таких сервісів як: Google Analytics, Adobe Analytics, Hotjar.
2. Соціальна мережа та контент-аналітика: Hootsuite, Buffer, Sprout Social.
3. PPC (Pay-Per-Click) та рекламна аналітика: Google Ads, Facebook Ads Manage.
4. SEO-аналітика: SEMrush, Ahrefs.

Отже, вищенаведені інструменти дозволяють збирати важливі дані, визначати ефективність стратегій та приймати дієві рішення у сфері реалізації інформаційного механізму публічного управління вищою освітою.

Встановлено, що наведені компоненти разом формують комплексний механізм, який забезпечує ефективне управління, підвищення якості та доступності вищої освіти через використання інформаційних технологій. За підсумками проведеного дослідження виокремлено складові інформаційного механізму публічного управління вищою освітою, розуміння котрих дасть змогу підвищити рівень ефективності управління (рис. 2).

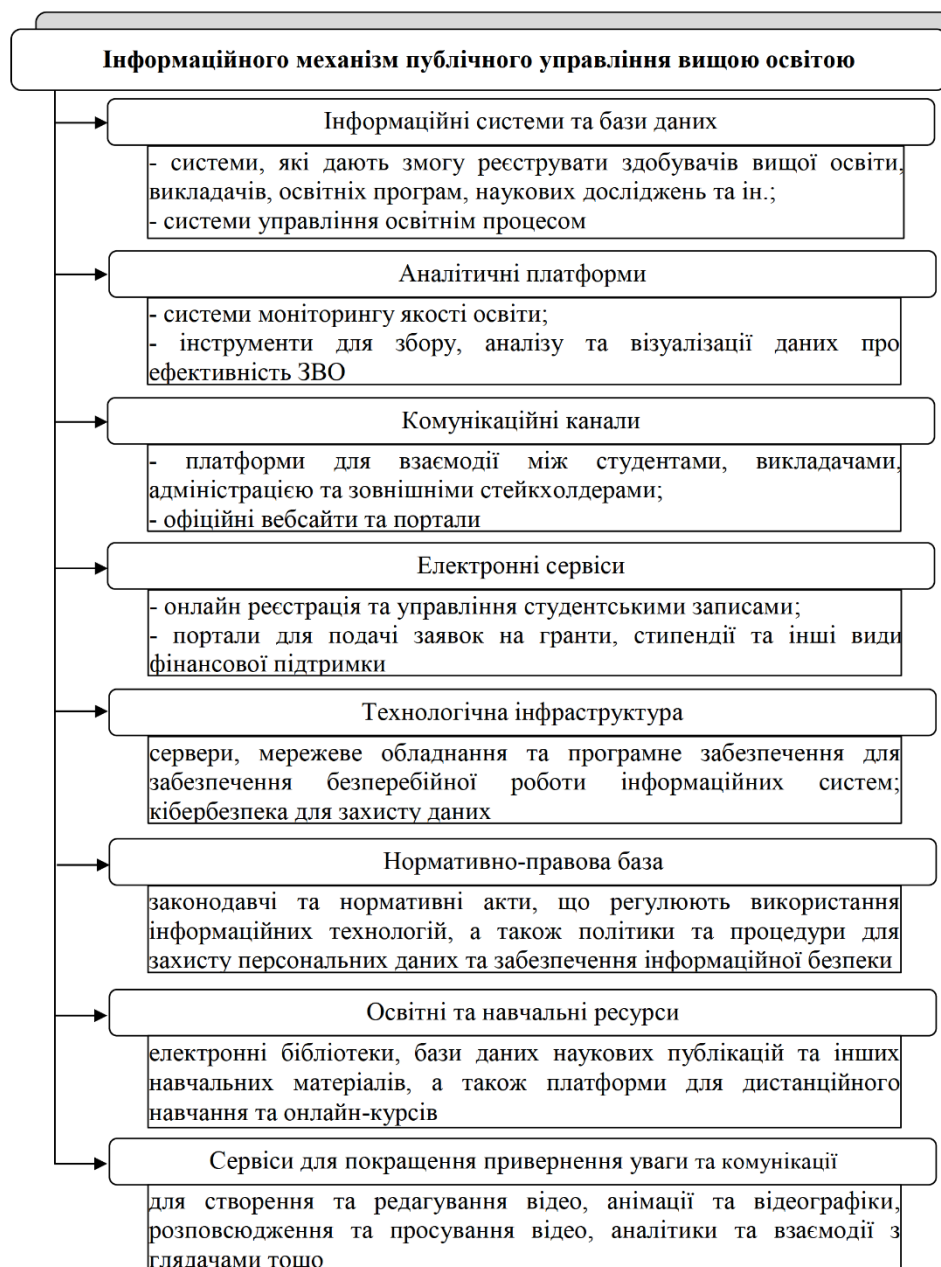

Рис. 2. Складові інформаційного механізму публічного управління вищою освітою

Джерело: складено автором.

Сучасні тенденції у сфері публічного управління спрямовані на використання інноваційних підходів та технологій не лише у процесі реалізації освітньої діяльності, але й для поліпшення механізмів публічного управління у вищій освіті. Однією з ключових тенденцій є перехід до цифрового врядування, де основні процедури та послуги надаються в електронній формі через інтернет-платформи [10].

Інша тенденція полягає в застосуванні штучного інтелекту (ШІ) та аналітики даних для автоматизації та оптимізації роботи державних органів у сфері вищої освіти. ШІ допомагає розробляти персоналізовані рішення, що дає змогу ефективніше здійснювати освітню діяльність.

Крім того, велика увага приділяється розвитку мобільних додатків та онлайн-платформ, які дозволяють громадянам зручно та швидко звертатися за

допомогою до органів публічного управління, у тому числі й у сфері вищої освіти. Це забезпечує легкий доступ до інформації та послуг з будь-якого місця та в будь-який час [10].

Іншою важливою інноваційною практикою є впровадження «електронного документообігу» та «електронного підпису», що спрощує та прискорює процеси обміну документами між учасниками освітнього процесу.

Загалом, сучасні тенденції та інноваційні підходи в сфері публічного управління вищою освітою спрямовані на забезпечення більш ефективного, зручного та прозорого надання освітніх послуг зацікавленим сторонам.

За підсумками проведеного дослідження, представимо рекомендації та стратегії для покращення ефективності публічного управління вищою освітою з урахуванням сучасних потреб стейкхолдерів та тенденцій у цій сфері:

1. Підвищення рівня доступності освіти: розробка освітніх програм та тренінгів, зокрема і з цифрової грамотності для громадян усіх вікових категорій, щоб забезпечити більший доступ до освітніх послуг та підвищити рівень їхньої ефективності.
2. Розвиток мобільних додатків, тобто створення мобільних додатків для доступу до освітніх послуг на смартфонах та планшетах, що забезпечить більшу зручність та доступність для користувачів.
3. Впровадження персоналізованих сервісів, що передбачає розробку інтерактивних платформ, які здатні адаптуватися до потреб кожного конкретного користувача, надаючи персоналізовану інформацію та послуги.
4. Забезпечення безпеки даних, тобто посилення заходів захисту даних в інформаційних системах ЗВО, використання сучасних технологій шифрування й ідентифікації для забезпечення конфіденційності та безпеки інформації.
5. Розвиток інтерактивного зворотного зв'язку, що включає створення механізмів збору відгуків від користувачів щодо якості та ефективності наданих освітніх послуг для постійного їх вдосконалення.
6. Стандартизація та спрощення процедур, тобто впровадження єдиної системи стандартів та процедур надання освітніх послуг та системи управління ЗВО задля спрощення процесів взаємодії стейкхолдерів освітнього процесу і державними органами та органами місцевого самоврядування.
7. Стимулювання інновацій, що означає підтримку та стимулювання інноваційних рішень у сфері вищої освіти, залучення приватного сектору та стартапів для розробки нових технологічних рішень і платформ для надання освітніх послуг.

Застосування представлених рекомендацій має багато переваг, які сприяють покращенню ефективності публічного управління вищою освітою. По-перше, підвищення доступності освіти. Розвиток мобільних додатків для доступу до освітніх послуг на смартфонах та планшетах дозволить здобувачам освіти отримувати доступ до необхідних сервісів у будь-який час та у будь-якому місці, що підвищить їхню зручність та ефективність взаємодії із суб'єктами публічного управління вищою освітою. Це особливо важливо для молоді, які віддають перевагу мобільним технологіям. Забезпечення безпеки даних у інформаційних системах публічного управління вищою освітою є критично важливою складовою для збереження довіри здобувачів до органів публічного управління вищою освітою. Застосування сучасних технологій шифрування та захисту даних

допомагатиме уникнути витоку конфіденційної інформації й збереже довіру здобувачів вищої освіти до освітніх послуг [10].

Висновки. Отже, у процесі дослідження інформаційного механізму публічного управління вищою освітою було виявлено кілька ключових аспектів. Для подальшого покращення системи надання освітніх послуг рекомендується впровадження комплексного підходу. Це включає в себе підвищення доступності вищої освіти, забезпечення надійності та безпеки даних, розвиток мобільних додатків та персоналізованих сервісів, а також постійний зворотний зв'язок із стейкхолдерами для вдосконалення освітніх та управлінських процесів у сфері вищої освіти. Крім того, необхідно стимулювати інновації та впроваджувати передові технології, такі як штучний інтелект, для забезпечення більшої ефективності та надійності системи надання освітніх послуг. Такий підхід сприятиме подальшій модернізації публічного управління вищою освітою та покращенню якості освітніх послуг.

Список використаних джерел:

1. Грень Л.М. Механізми державного управління у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. *Вісник Нац. ун-ту цивільн. захисту України: зб. наук. пр. Серія: Державне управління*. 2019. Вип. 2 (11). С. 126–138.
2. Домбровська С.М. Теоретичні аспекти формування механізмів державного управління у реформуванні вищої освіти України. *Державне будівництво*. 2010. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_2_9 (дата звернення: 05.08.2024).
3. Древаль Ю.Д. Механізми державного управління вищою освітою в Україні: проблеми формування та вдосконалення. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління*. 2014. Вип. 2. С. 107–111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2014_2_16 (дата звернення: 05.08.2024).
4. Кириченко Г.В. Інформаційно-комунікаційні механізми як інновації в системі формування позитивного іміджу органів державної влади. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. Том 30 (69). № 6. С. 46–54.
5. Федорчак В.В. Механізми державного управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій в Україні: дис.. д-ра наук з держ. упр. – 25.00.02; Нац. ун-т цивіл. захисту України. Харків, 2018. 373 с.
6. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 516 с.
7. Якайтис І.Б. Механізми державного управління інноваційним розвитком вищої освіти в Україні: автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 «Механізми державного управління»; ІФНТУНГ. Івано-Франківськ, 2018. 21 с.
8. Думки і погляди населення України щодо державних електронних послуг. Аналітичний звіт. Київ, 2024. 67 с. URL : <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analitychnyy-zvit-dumky-i-pohlyady-naselennya-ukrayiny-shchodo-derzhavnykh-elektronnykh-posluh-u-2023-rotsi> (дата звернення: 05.08.2024).
9. П'ятничук І.Д., Томашевська А.В., Горогоцька Н.І., Паска Ю.В. Digital-marketing: сучасні виклики та перспективи розвитку. *Маркетинг і цифрові технології*. №1. 2024. URL: <https://www.mdt-oru.com.ua/index.php/mdt/article/view/354> (дата звернення: 05.08.2024).
10. П'ятничук І.Д. Публічне управління наданням електронних послуг: аналіз ефективності та напрямки подальших покращень. *Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)*. 2024. № 4(4). С. 522–533.

References

1. Hren, L.M. (2019). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia u sferi profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity [Mechanisms of state administration in the field of professional (vocational and technical) education]. *Visnyk Nats. un-tu tsyviln. zakhystu Ukrainy: zb. nauk. pr. Serii : Derzhavne upravlinnia – Bulletin of the National civil university. defense of Ukraine: coll. of science pr. Series: State administration*, 2 (11), 126–138 [in Ukrainian].
2. Dombrovska, S.M. (2010). Teoretychni aspekty formuvannia mekhanizmiv derzhavnoho upravlinnia u reformuvanni vyshchoi osvity Ukrainy [Theoretical aspects of the formation of state management mechanisms in the reform of higher education in Ukraine]. *Derzhavne budivnytstvo – State construction*, 2. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_2_9 [in Ukrainian].
3. Dreval, Yu.D. (2014). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia vyshchoiu osvitoiu v ukraini: problemy formuvannia ta vdoskonalennia [Mechanisms of state management of higher education in Ukraine: problems of formation and improvement]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii: Derzhavne upravlinnia – Bulletin of the National University of Civil Defense of Ukraine. Series: Public administration*, 2, 107–111. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2014_2_16 [in Ukrainian].
4. Kyrychenko, H.V. (2019). Informatiino-komunikatsiini mekhanizmy yak innovatsii v systemi formuvannia pozytyvnoho imidzhu orhaniv derzhavnoi vlady [Information and communication mechanisms as innovations in the system of forming a positive image of state authorities]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Derzhavne upravlinnia – Scholarly notes of V. I. Vernadsky Tavri National University. Series: Public administration*, 30 (69), 46–54 [in Ukrainian].
5. Fedorchak, V.V. (2018). *State emergency risk management mechanisms in Ukraine*: PhD diss. Kharkiv: National University of Civil Engineering defense of Ukraine [in Ukrainian].
6. Chernov, S., Voronkova, V., Banakh, V., Sosnin, O., Zhukauskas, P., Vvainkhardt, Y. & Andriukaiten R. (2016). Publiche upravlinnia ta administruvannia v umovakh informatsiinoho suspilstva: vitchyzniani i zarubizhnyi dosvid [Public management and administration in the conditions of the information society: domestic and foreign experience]. *Zaporizhzhia: ZDIA* [in Ukrainian].
7. Yakaitis, I.B. (2018). *Mechanisms of state management of innovative development of higher education in Ukraine*: PhD thesis abstract. Ivano-Frankivsk: IFNTUNG [in Ukrainian].
8. Dumky i pohlyady naseleння Ukrainy shchodo derzhavnykh elektronnykh posluh. [Opinions and views of the population of Ukraine regarding state electronic services]. *Analitychnyi zvit – Analytical report*. Retrieved from <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analitychnyy-zvit-dumky-i-pohlyady-naselennya-ukrayiny-shchodo-derzhavnykh-elektronnykh-posluh-u-2023-rotsi> [in Ukrainian].
9. Piatnychuk, I.D., Tomashevskaya, A.V., Horohotska, N.I. & Paska, Yu.V. (2024). Digital-marketing: suchasni vyklyky ta perspektyvy rozvytku [Digital marketing: modern challenges and development prospects]. *Marketynh i tsyfrovi tekhnolohii – Marketing and digital technologies*, 1. Retrieved from <https://www.mdt-opu.com.ua/index.php/mdt/article/view/354> [in Ukrainian].
10. Piatnychuk, I.D. (2024). Publiche upravlinnia nadanniam elektronnykh posluh: analiz efektyvnosti ta napriamky podalshykh pokrashchen [Public management of the provision of electronic services: analysis of effectiveness and directions for further improvements]. *Uspikhy i dosiahnennia u nautsi (Serii «Pravo», Serii «Osvita», Serii «Upravlinnia ta administruvannia», Serii «Sotsialni ta povedinkovi nauky») – Successes and achievements in science (Law Series, Education Series, Management and Administration Series, Social and Behavioral Sciences Series)*, 4(4), 522–533 [in Ukrainian].

Подано до редакції 6.08.24 р.
Прийнято до друку 7.09.24 р.